

Beste,

De hervorming van de adoptie is op 1 september 2005 in werking getreden.

Deze hervorming was nodig om België de mogelijkheid te bieden het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie te bekrachtigen.

België was een van de “bouwmeesters” van het verdrag en ondertekende het op 27 januari 1999. Tal van landen hadden het al bekrachtigd.

Aangezien België de beginselen van dit verdrag ten volle onderschrijft, heeft ons land het adoptierecht grondig hervormd om het te kunnen bekrachtigen en de beginselen ervan zelfs te kunnen toepassen in adoptiedossiers die buiten de werkingssfeer van dit verdrag vallen (bijvoorbeeld wanneer het land van herkomst dit verdrag niet heeft bekrachtigd).

De bekrachtiging van het Verdrag van Den Haag vormde een belangrijke stap op weg naar de eerbiediging van de rechten van het kind en de voorkoming van kinderhandel – twee in ons land bijzonder gevoelige thema's.

De hervorming bedoeld in de federale wet van 24 april 2003 heeft ertoe geleid dat zowel de federale overheden (rechtbanken, FOD Justitie), als de Gemeenschappen met nieuwe opdrachten werden belast:

- organiseren van de verplichte voorbereiding van alle kandidaat-adoptanten;
- uitwerken van een door de jeugdrechter bevolen maatschappelijk onderzoek;
- vaststellen van de geschiktheid en van de bekwaamheid van de adoptanten om te adopteren;
- bevorderen van de matching van het kind, met inachtneming van het Verdrag inzake de rechten van het kind en van het Verdrag van Den Haag inzake internationale adoptie;
- voorzien in een procedure voor de erkenning van in het buitenland uitgesproken adopties.

Alle actoren in het veld, zowel op federaal niveau als op gemeenschapsniveau, wensten dus dat deze hervorming in werking zou treden en het verdrag dan ook zou worden bekrachtigd.

Omdat het gaat om een complexe aangelegenheid die een goede samenwerking vereist tussen alle betrokken bevoegdheidsniveaus (de federale centrale autoriteit – FOD Justitie, de rechterlijke macht en de FOD Buitenlandse Zaken –, Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland, de Dienst Vreemdelingenzaken en op het niveau van de Gemeenschappen, de centrale autoriteiten en de erkende adoptiediensten), groeide de behoefte aan een eenvoudig opgestelde en voor iedereen toegankelijke brochure, waarin alle aspecten van het adoptierecht, zowel op federaal niveau als op gemeenschapsniveau, aan bod komen.

Deze brochure beoogt geenszins een antwoord te bieden op alle mogelijke vragen van kandidaat-adoptanten, toekomstige kandidaat-adoptanten, overheidsinstellingen of andere bij adoptie betrokken personen.

Er wordt wel een eerste algemeen overzicht geboden van het adoptierecht, de adoptieprocedures, de adoptievoorwaarden en de gevolgen van adoptie. Ook nuttige adressen in verband met adoptie zijn erin opgenomen.

Wij hopen dat dit initiatief een hulp kan zijn voor iedereen die belangstelling heeft voor adoptie.

Inge Vervotte

Laurette Onkelinx

Inhoud

	Inleiding	p. 1
1	Bevoegdheidsverdeling	p. 3
2	Wettelijke voorwaarden voor adoptie	p. 4
	A Adoptant	p. 4
	B Geadopteerde	p. 5
	C Biologische ouders	p. 5
3	Gevolgen van adoptie	p. 6
	A Naam	p. 6
	B Erfrechten	p. 7
	C Ouderlijk gezag, voogdij en huwelijksbeletsels	p. 7
	D Nationaliteit	p. 9
	E Toegang tot het grondgebied	p. 9
	F Sociale zekerheid	p. 10
4	Adoptie van een minderjarige	p.12
	A Interlandelijke adoptie: Adoptie van een kind dat in het buitenland verblijft door personen die in België verblijven	p. 12
	B Binnenlandse adoptie: Adoptie van een kind dat in België verblijft door personen die in België verblijven.	p. 20
	C Interlandelijke adoptie: Adoptie van een kind dat in België verblijft door personen die in het buitenland verblijven	p. 23
	D Adoptie van een kind dat niet in België verblijft door personen die niet in België verblijven	p. 24
5	Adoptie van een meerderjarige	p.26
	A Adoptie van meerderjarigen die in het buitenland verblijven door Belgische onderdanen, Belgen die in het buitenland verblijven of anderen	p. 26
	B Adoptie van meerderjarigen die in België verblijven door Belgische onderdanen	p. 27
6	Bijzondere procedures	p.28
	A Omzetting	p. 28
	B Herroeping	p. 28
	C Herziening	p. 29
	D Procedures inzake beroep tegen beslissingen tot erkenning	p. 29
7	Praktische informatie	p.30
	A Klachtenprocedures	p. 30
	B Kostprijs van een adoptie	p. 30
	C Nuttige adressen	p. 33
8	Toepasselijke teksten	p.40
	A Op internationaal niveau	p. 40
	B Op federaal niveau	p. 40
	C Op het niveau van de gemeenschappen	p. 41
9	Verklarende woordenlijst	p.42

1. Bevoegdheidsverdeling

Adoptie is een aangelegenheid die gedeeltelijk onder de federale staat en gedeeltelijk onder de gemeenschappen ressorteert.

De federale staat is bevoegd om burgerrechtelijke regels te bepalen, vooral inzake het statuut van minderjarigen en van het gezin en bijgevolg inzake adoptie.

De federale staat is bijgevolg bevoegd om de voorwaarden voor adoptie te bepalen (noodzaak van een vonnis betreffende de geschiktheid, leeftijd van de adoptanten, toestemming, subsidiariteitsbeginsel, enz.), de samenstelling van het adoptiedossier (informatie te verschaffen aan zowel de buitenlandse als de Belgische overheden), de vormen van adoptie en de gevolgen ervan.

De federale staat is overigens ook bevoegd voor alles wat betrekking heeft op nationaliteitsrecht en op de wetgeving inzake toegang tot het grondgebied en het verblijf van vreemdelingen in België.

De jeugdrechtbanken zijn daarenboven bevoegd om de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten om te adopteren en de adopteerbaarheid van een kind te beoordelen. Zij zijn eveneens bevoegd om de omzetting en de totstandkoming van een adoptie in België, de herroeping van een gewone adoptie en de herziening van een adoptie indien het een kind betreft, uit te spreken. De rechtbank van eerste aanleg is bevoegd voor meerderjarigen.

Ten slotte neemt het hof van beroep kennis van hoger beroep ingesteld tegen enig vonnis inzake adoptie gewezen door de Belgische rechtbanken.

De gemeenschappen zijn daarentegen bevoegd om de bepalingen vast te leggen inzake hulp, begeleiding en bijstand die kunnen worden geboden aan kandidaat-adoptanten, adoptanten en geadopteerden. De bevoegdheid van de gemeenschappen inzake adoptie betreft de volgende drie aangelegenheden: voorbereiding, bemiddeling en nazorg.

De kandidaat-adoptant is verplicht om zich te wenden tot de Gemeenschap van zijn of haar woonplaats. Voor kandidaat-adoptanten uit faciliteitengemeenten kan op verzoek gezorgd worden voor voorbereiding en dienstverlening in hun eigen taal, georganiseerd door de Gemeenschap van zijn of haar woonplaats.¹

Kandidaat-adoptanten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen, kunnen kiezen tot welke Gemeenschap ze zich wenden.

¹ Het is echter wel de bedoeling dat op termijn een samenwerkingsakkoord wordt afgesloten tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap, op basis waarvan de diensten van de ene Gemeenschap onder bepaalde voorwaarden worden opengesteld voor kandidaat-adoptanten die in de andere Gemeenschap wonen.

2. Wettelijke voorwaarden voor adoptie

De hierna besproken voorwaarden zijn de voorwaarden naar Belgisch recht. Er moet evenwel worden onderstreept dat de Belgische rechter het recht zal toepassen van het land waarvan de adoptant of de adoptanten en de geadopteerde de nationaliteit hebben. Voor de toestemming van de geadopteerde en de biologische ouders geldt het recht van het land waar de geadopteerde zijn gewone verblijfplaats had voor zijn adoptie.

A. ADOPTANT

1. Gezinssituatie

Kunnen adopteren

- echtgenoten van ongelijk of gelijk geslacht;
- twee wettelijk samenwonenden ² van ongelijk of gelijk geslacht;
- twee feitelijk samenwonenden, eveneens van ongelijk of gelijk geslacht; ³
- een alleenstaande.

2. Leeftijd

De personen die wensen te adopteren, moeten de leeftijd van vijftwintig jaar hebben bereikt en ten minste vijftien jaar ouder zijn dan de geadopteerde. Als het echter gaat om het kind van de echtgeno(o)t(e) van de adoptant, moet de adoptant achttien jaar zijn en moet er slechts een leeftijdsverschil van tien jaar bestaan tussen laatstgenoemde en het kind.

3. Toestemmingen

Wanneer de adoptant, één van de adoptanten of de geadopteerde gehuwd is en niet van tafel en bed is gescheiden of samenwoont op het tijdstip van verschijning voor de rechtbank die over het verzoekschrift voor adoptie uitspraak moet doen, moet zijn echtgenoot of de persoon met wie hij samenwoont in de adoptie toestemmen, behalve indien deze laatste zich in de onmogelijkheid bevindt zijn wil te kennen te geven, geen bekende verblijfplaats heeft of afwezig is verklaard.

4. Geschiktheid

De adoptant of de adoptanten die een kind wensen te adopteren, moeten bekwaam en geschikt zijn om te adopteren.

Een persoon die daartoe over de vereiste sociaal-psychologische eigenschappen beschikt, is geschikt om te adopteren.⁴ Deze geschiktheid moet worden bevestigd door een vonnis gewezen door de jeugdrechtbank.

² Die een verklaring van wettelijke samenwoning hebben afgelegd.

³ Die op een permanente en affectieve wijze samenwonen sedert ten minste drie jaar op het tijdstip van de indiening van het verzoek om adoptie, voor zover zij niet door een band van bloedverwantschap of aanverwantschap zijn verbonden die leidt tot een huwelijksverbod waarvoor de Koning geen ontheffing kan verlenen.

⁴ Zie Deel 4, A, 2, b. en Deel 4, B, 2, c.

B. GEADOpteERDE

1. Leeftijd

Als de geadopteerde ouder is dan achttien jaar, is enkel een gewone adoptie toegestaan. Als hij jonger is dan achttien jaar, is volle of gewone adoptie mogelijk.

2. Toestemmingen

Eenieder die op het tijdstip van de uitspraak van het vonnis van adoptie, de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, moet in zijn adoptie toestemmen of daarin hebben toegestemd. Indien het gaat om een persoon die onbekwaam is verklaard, zich in een staat van verlengde minderjarigheid bevindt, of van wie de rechtbank, op grond van feiten vastgesteld in een met redenen omkleed proces-verbaal, oordeelt dat hij geen onderscheidingsvermogen heeft, is zijn toestemming niet nodig.

3. Hoger belang van het kind

Adopties moeten altijd gegrond zijn op wettige redenen en, ingeval ze betrekking hebben op een kind, kunnen ze alleen maar plaatsvinden in het hoger belang van dat kind en met eerbied voor de fundamentele rechten die het op grond van het internationaal recht toekomen.

4. Kenmerken van het gezin

Een persoon van wie de afstamming van moederszijde vaststaat, kan niet door zijn moeder worden geadopteerd. Hetzelfde geldt ingeval de afstamming van vaderszijde vaststaat.

C. BIOLOGISCHE OUDERS

1. Toestemmingen

De biologische ouders kunnen pas ten vroegste twee maanden na de geboorte van hun kind toestemming geven tot adoptie.⁵

Bovendien kan een volle adoptie niet tot stand komen als de toestemmingen, wanneer die vereist zijn, van het kind, van zijn moeder, van zijn vader of van zijn wettelijke vertegenwoordiger niet zijn gegeven met het oog op een adoptie die tot gevolg zou hebben dat de vooraf bestaande band van afstamming tussen het kind en zijn biologische ouders wordt verbroken.

⁵ Zij moeten over de gevolgen van hun toestemming en over de adoptie worden geïnformeerd door de rechtbank voor welke de toestemming moet worden gegeven en door een sociale dienst. Zij moeten tevens worden geïnformeerd over de bestaande hulpverlening, bijvoorbeeld de middelen waarop een beroep kan worden gedaan om sociale, financiële en andere problemen op te lossen.

3. Gevolgen van adoptie

A. NAAM

1. Ingeval de adoptie uitgesproken wordt door een buitenlandse rechter

De magistraat die beslist over de adoptie, past in beginsel zijn eigen internationaal privaatrecht toe.

Tijdens de erkenningsprocedure van de adoptie uitgesproken in het buitenland bepaalt de federale centrale autoriteit de naam die aan het kind zal worden gegeven, zulks met inachtneming van de bepalingen van het Belgisch internationaal privaatrecht.

Indien het kind door de adoptie Belg wordt, zal zijn naam worden bepaald overeenkomstig de bepalingen van het Belgisch recht, zoals hieronder vermeld.

Indien het kind de Belgische nationaliteit niet bezit en niet zal verkrijgen, zal zijn naam worden bepaald conform het recht van de staat waarvan het de nationaliteit bezit.

2. Ingeval de adoptie uitgesproken wordt door een Belgische rechter

a. Het kind is buitenlands

De rechter past het recht toe van de staat waarvan het kind de nationaliteit bezit op het tijdstip van de bepaling van de naam;

b. Voor een Belgisch kind (of een kind dat Belg wordt door adoptie):

De rechter past het Belgisch recht toe, met name:

→ Bij volle adoptie:

Het geadopteerde kind krijgt de naam van zijn adoptievader in plaats van zijn vroegere naam als het wordt geadopteerd door een man en een vrouw. Het kind krijgt de naam van zijn adoptieouder indien het enkel door haar/hem wordt geadopteerd en het krijgt de naam van een van zijn adoptieouders (door hen gekozen) in geval van een adoptie door een koppel van hetzelfde geslacht;

→ Bij gewone adoptie:

De bepalingen inzake volle adoptie zijn van toepassing, zij het met een verschil: de partijen kunnen de rechtbank vragen dat de geadopteerde zijn naam behoudt, voorafgegaan of gevolgd door die van de adoptant of van de adopterende man of de naam van een van zijn adoptieouders (door hen gekozen) in geval van een adoptie door een koppel van hetzelfde geslacht. Ingeval de geadopteerde ouder is dan achttien jaar, kunnen de partijen de rechtbank vragen dat de naam van de geadopteerde onveranderd blijft.

De adoptie door een vrouw van het kind van haar echtgenoot of van de persoon met wie zij samenwoont verandert niets aan de naam van de geadopteerde.

In geval van een naamsverandering moeten alle personen van wie de toestemming in de adoptie vereist is, akkoord gaan met deze wijziging. Bij gebreke van overeenstemming beslist de rechtbank in het hoger belang van het kind en met inachtneming van de fundamentele rechten die het op grond van het internationaal recht toekomen.

De naamsverandering van de geadopteerde geldt eveneens voor diens afstammelingen, zelfs als zij geboren zijn vóór de adoptie. De afstammelingen ouder dan achttien jaar kunnen evenwel vragen om hun naam voor zichzelf en voor hun afstammelingen te behouden. Daarvoor moet, binnen de 15 dagen na de kennisgeving door de griffie van de ontvangst van het verzoekschrift, een verzoek ingediend worden bij de rechtbank die zich moet uitspreken over de adoptie.

B. ERFRECHTEN

1. Bij gewone adoptie

De geadopteerde en zijn afstammelingen behouden hun erfrecht in hun oorspronkelijke familie. De geadopteerde verkrijgt op de nalatenschap van de adoptant of adoptanten dezelfde rechten als een kind of zijn afstammelingen erop zouden hebben. Zij verkrijgen evenwel geen enkel recht op de nalatenschap van de ascendenten van de adoptant of adoptanten.

De adoptie heeft van rechtswege geen enkel adelrechtelijk gevolg.

Het Burgerlijk Wetboek voorziet in specifieke bepalingen ingeval een geadopteerde overlijdt zonder nakomelingen.

2. Bij volle adoptie

De volle adoptie verleent aan de geadopteerde dezelfde rechten en verplichtingen als biologische kinderen van de adoptant of de adoptanten zouden hebben.

C. OUDERLIJK GEZAG, VOOGDIJ EN HUWELIJKSBELETSELS

1. Bij gewone adoptie

De adoptanten zijn ten aanzien van de geadopteerde bekleed met het ouderlijk gezag. Wanneer de adoptanten overlijden of zich in de onmogelijkheid bevinden het ouderlijk gezag uit te oefenen, wordt de voogdij geregeld overeenkomstig de betreffende bepalingen in het Burgerlijk Wetboek.

Bij overlijden van de adoptanten kunnen de biologische ouders van de geadopteerde vragen dat het kind opnieuw onder hun gezag wordt geplaatst.

Indien de geadopteerde een onbekwaam verklaard is, wijst de vrederechter de adoptant aan als voogd. Indien er een tweede adoptant is, wijst de rechter hem aan als toezienend voogd van de geadopteerde. Een eventueel voorafgaande voogdij eindigt.

De banden van verwantschap die uit de adoptie ontstaan, strekken zich uit tot de afstammelingen van de geadopteerde. Het huwelijk is bijgevolg verboden:

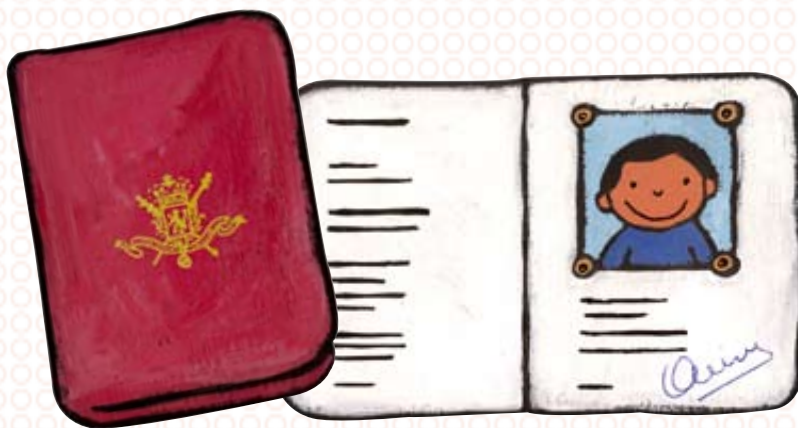
- tussen de adoptant en de geadopteerde of zijn afstammelingen;
- tussen de geadopteerde en de vorige echtgenoot van de adoptant;
- tussen de geadopteerde en de persoon met wie de adoptant heeft samengewoond of samenwoont;
- tussen de adoptant en de vorige echtgenoot van de geadopteerde;
- tussen de adoptant en de persoon met wie de geadopteerde heeft samengewoond of samenwoont;
- tussen de adoptiekinderen van eenzelfde adoptant;
- tussen de geadopteerde en de kinderen van de adoptant.

De koning kan om wettige redenen van de laatste twee verbodsbepalingen ontheffing verlenen.

De adoptanten zijn levensonderhoud verschuldigd aan de geadopteerde en aan diens afstammelingen indien zij behoeftig zijn en vice versa. De verplichting tot uitkering van levensonderhoud blijft evenwel bestaan tussen de geadopteerde en zijn biologische ouders. Indien de geadopteerde geen levensonderhoud kan verkrijgen van de adoptanten, moet deze verplichting worden nagekomen door zijn biologische ouders.

2. Bij volle adoptie

Hoewel de bovenvermelde huwelijksbeletsels tussen de geadopteerde en zijn oorspronkelijke familie blijven bestaan, behoort het kind waarop een volle adoptie van toepassing is niet langer tot zijn oorspronkelijke familie. Kinderen of adoptieve kinderen van de echtgenoot van de adoptant of van de persoon met wie hij samenwoont, zelfs overleden, houden evenwel niet op te behoren tot de familie van die echtgenoot of van de persoon met wie wordt samengewoond. Indien deze nog in leven is, wordt het ouderlijk gezag over de geadopteerde gezamenlijk uitgeoefend door de adoptant en die echtgenoot of persoon met wie wordt samengewoond.

D. NATIONALITEIT

Een adoptie die erkend is door de Federale Centrale Autoriteit, verleent aan de geadopteerde de Belgische nationaliteit vanaf de datum waarop de adoptie van kracht wordt, indien de geadopteerde de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt, niet ontvoegd is en indien:

- de geadopteerde is geboren in België en is geadopteerd door een Belg of;
- de geadopteerde is geboren in het buitenland en is geadopteerd door een Belg geboren in België of in Belgisch Congo voor 30 juni 1960 of in Rwanda of Burundi voor 1 juli 1962 of;
- de geadopteerde is geboren in het buitenland en is geadopteerd door een Belg geboren in het buitenland. De Belgische adoptant moet, binnen een termijn van vijf jaar te rekenen vanaf de datum waarop de adoptie van kracht wordt, een verklaring hebben geformuleerd waarin hij vraagt dat de Belgische nationaliteit wordt toegekend aan zijn adoptiekind. Deze verklaring, genoemd 'toekenningsverklaring', moet worden afgelegd op de Belgische ambassade of het Belgische consulaat van de hoofdverblijfplaats van de adoptant in het buitenland. Indien de adoptant in België verblijft, moet hij zich wenden tot de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn gemeente. De Belgische nationaliteit wordt aan de geadopteerde verleend op de datum van de verklaring, of;
- de geadopteerde is geboren in het buitenland en is geadopteerd door een Belg geboren in het buitenland die binnen vijf jaar na de adoptie geen toekenningsverklaring aflegt en de geadopteerde heeft geen vreemde nationaliteit verkregen voor hij achttien jaar oud is. Indien de geadopteerde een andere nationaliteit verkrijgt voordat hij achttien jaar oud is, verliest hij de Belgische nationaliteit.⁶

De adoptie van een meerderjarige daarentegen leidt niet tot de toekenning van de Belgische nationaliteit.

E. TOEGANG TOT HET GRONDGEBIED

Wat de adoptie van **kinderen** betreft, heeft de erkenning van een buitenlandse adoptie ⁷ tot gevolg dat er automatisch een Belgisch paspoort (indien het kind Belg wordt) of een visum (indien het kind geen Belg wordt) wordt afgegeven aan het kind, hetgeen toegang verleent tot het Belgisch grondgebied.

⁶ Voor meer informatie ter zake kunt u contact opnemen met:

FOD Buitenlandse Zaken, Dienst Nationaliteit; www.diplomatie.be/nl

FOD Justitie, Dienst Nationaliteit, www.just.fgov.be

De Belgische ambassade of het Belgische consulaat van uw buitenlandse hoofdverblijfplaats, www.diplomatie.be/nl
Uw gemeente in België.

⁷ Zie Deel 4, A, 2, d

Wat de adoptie van **meerderjarigen** betreft, houdt de erkenning van een buitenlandse adoptie niet de afgifte van een visum in. De algemene voorwaarden betreffende de afgifte van een visum D 'gezinshereniging' zijn van toepassing, wat betekent dat de geadopteerde de volgende documenten moet voorleggen:

- een verklaring van financiële tenlasteneming;
- een geldig nationaal paspoort;
- een gelegaliseerd en vertaald uittreksel uit de geboorteakte;
- een bewijs van de wettelijke verblijfplaats van de adoptieouder(s) in België;
- een bewijs van goed zedelijk gedrag.

Het visum wordt afgegeven door de Dienst Vreemdelingenzaken.⁸

F. SOCIALE ZEKERHEID

De uitkeringen van de sociale zekerheid die verband houden met de adoptie zijn enerzijds de kinderbijslag en de adoptiepremie en anderzijds de gezondheidszorg en het adoptieverlof.

1. Adoptiepremie en kinderbijslag

Beide uitkeringen kunnen worden toegekend op voorwaarde dat een verzoek met het oog op adoptie is ingediend bij de bevoegde rechtbank of, bij gebrek ervan, dat een buitenlandse adoptieakte is opgemaakt (of ondertekend) voor de adoptiepremie. Overigens moet het kind deel uitmaken van het gezin van de adoptant.

Het bewijs dat het kind deel uitmaakt van het gezin wordt onder meer geleverd door de inschrijving van het kind in de gemeente van zijn verblijfplaats (in het rijksregister of in het vreemdelingenregister). De kinderbijslagfondsen kunnen evenwel andere bewijzen aanvaarden.

De adoptiepremie kan dus worden aangevraagd zodra de adoptieprocedure is gestart in België of, bij gebrek ervan, zodra een buitenlandse adoptieakte ondertekend is, voor zover het kind deel uitmaakt van het gezin van de adoptant.

Een verzoek om een adoptiepremie wordt ingediend bij het kinderbijslagfonds waaraan een afschrift van de akte moet worden gestuurd die de wens tot adoptie vermeldt (bewijs van het indienen van het verzoek in België) of die vermeldt dat u een kind hebt geadopteerd (akte van buitenlandse adoptie).

Als de adoptant een werknemer is, moet de aanvraag worden ingediend bij het kinderbijslagfonds van zijn werkgever. Als hij werkloos, ziek of gepensioneerd is, moet

⁸ Voor meer informatie ter zake: www.dofi.fgov.be

⁹ info.mediation@rkw-onafs.fgov.be

de aanvraag worden gericht tot het kinderbijslagfonds van zijn laatste werkgever. Als de adoptant nooit heeft gewerkt, als hij grensarbeider of leerkracht is, moet de aanvraag worden gericht tot de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers.⁹

Voor zelfstandigen¹⁰ moet het verzoek ingediend worden bij het sociaal verzekeringsfonds waarbij hij aangesloten is.

Om de kinderbijslag te berekenen wordt het geadopteerde kind gelijkgesteld met een biologisch kind.

De adoptiepremie bedraagt evenveel als de geboortepremie die wordt uitgekeerd voor het eerste kind.¹¹

2. Gezondheidszorg

De geadopteerde kinderen kunnen worden ingeschreven als personen ten laste bij het ziekenfonds van hun adoptieouders, als zij hun hoofdverblijfplaats in België hebben.

Het bewijs van deze hoofdverblijfplaats volgt uit de inschrijving van het kind in de gemeente van zijn verblijfplaats of uit enig bewijs afgegeven door een Belgische openbare dienst en als dusdanig erkend door de leidend ambtenaar van de Dienst voor administratieve controle van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.¹²

3. Adoptieverlof

Elke werknemer, zelfstandige of ambtenaar (man of vrouw) heeft recht op adoptieverlof voor de opname van een adoptiekind in zijn gezin. Als twee personen samen adopteren, hebben zij dan ook allebei recht op adoptieverlof. Dit verlof moet beginnen binnen twee maanden na de inschrijving van het kind in de gemeente. Het adoptieverlof bedraagt maximaal zes weken als het kind minder dan 3 jaar is of maximaal vier weken als het kind ten minste 3 jaar is. Die termijn wordt verdubbeld als het kind gehandicapt is.

Tijdens de eerste drie dagen van het adoptieverlof behoudt de werknemer zijn volledige loon. Voor de dagen die erop volgen ontvangt hij een uitkering van zijn ziekenfonds. De zelfstandige ontvangt een forfaitaire vergoeding die gelijk is aan de moederschapsuitkering.

De inschrijving van het kind als deel van het gezin van de werknemer in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister van de gemeente van zijn verblijfplaats is de referentiedatum voor de aanvang van het adoptieverlof. Op grond van deze bepaling kan het adoptieverlof ten vroegste beginnen de dag na de inschrijving van het kind in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister.¹³

¹⁰ www.rsvz-inasti.fgov.be

¹¹ De website van de RKW: www.rkw-onafts.fgov.be en de website van de FOD Sociale Zekerheid: www.socialsecurity.fgov.be

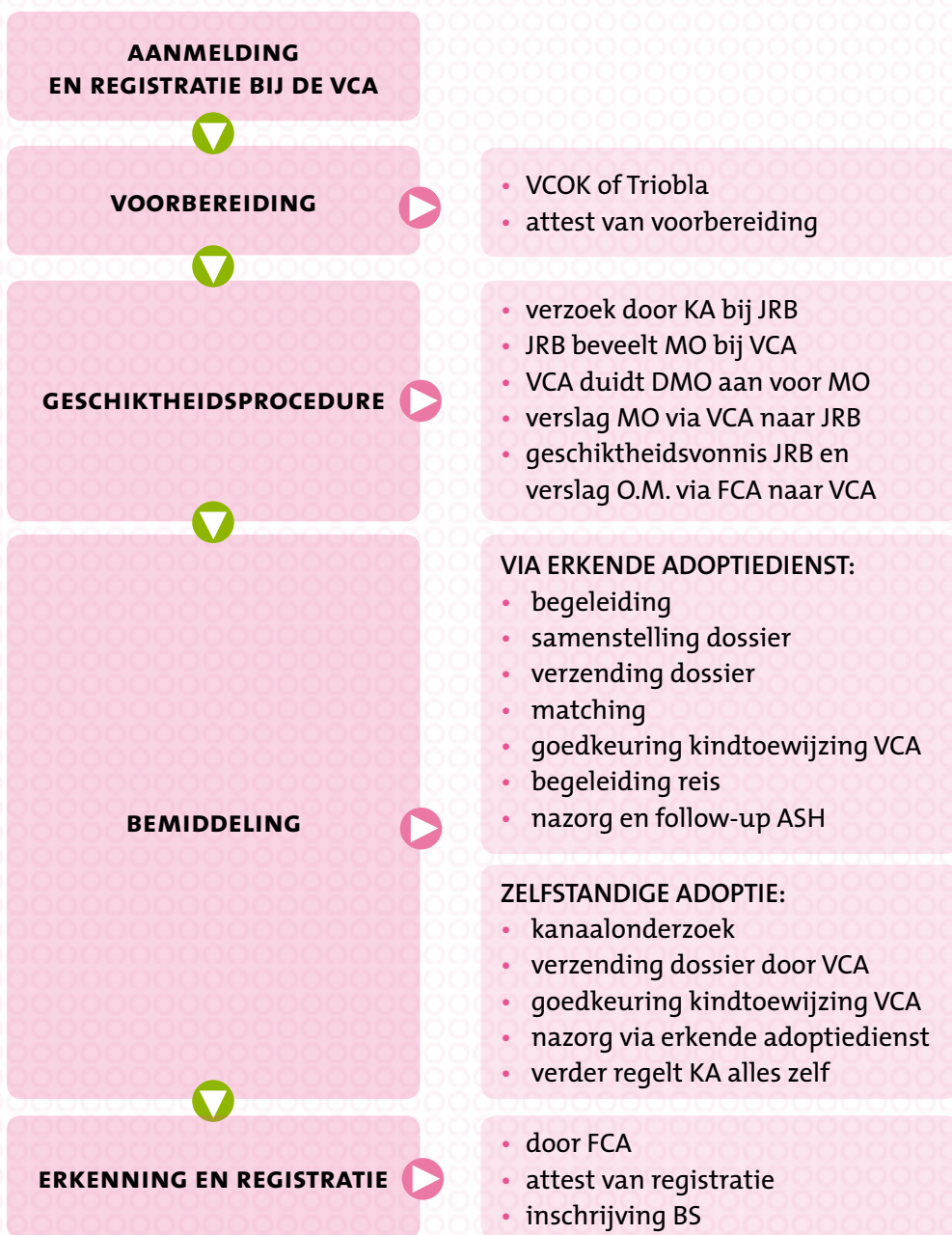
¹² Riziv, Tervurenlaan 211 te 1150 Brussel, tel.: 02 739 71 11, www.riziv.fgov.be

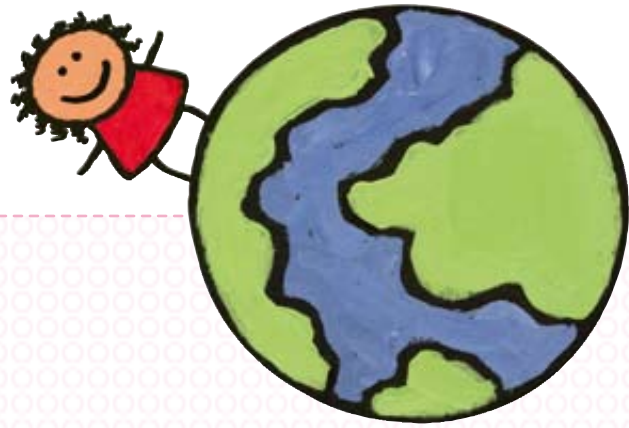
¹³ Voor meer inlichtingen: www.riziv.fgov.be; www.meta.fgov.be; www.rsvz-inasti.be

4. Adoptie van een minderjarige

A. INTERLANDELIJKE ADOPTIE: ADOPTIE VAN EEN KIND DAT IN HET BUITENLAND VERBLIJFT DOOR PERSONEN DIE IN BELGIË VERBLIJVEN

1. Schematisch overzicht

2. Procedure

a. Voorbereiding

De adoptiewet stelt een voorbereiding verplicht voor iedereen die een kind wil adopteren, ook bij intrafamiliale adoptie.

Doel van de voorbereiding interlandelijke adoptie is de nodige informatie te geven over het adopteren van een buitenlands kind en kandidaat-adoptanten te confronteren met de realiteit van een adoptie.

Het **voorbereidingsprogramma** interlandelijke adoptie beslaat 20 uren. De rode draad is de adoptiedriehoek (geboorteouders - adoptiekind - adoptieouders) en het respect voor alle partijen hierin. Pedagogische en psychologische aspecten in de opvoeding van een adoptiekind staan voorop. Daarnaast wordt ook informatie verstrekt over de procedure, de juridische aspecten van adoptie en de mogelijke nazorg.

De voorbereiding wordt regelmatig en verspreid over heel Vlaanderen georganiseerd.

Aan het einde van het voorbereidingsprogramma geeft het voorbereidingscentrum een **attest**. Het attest van voorbereiding blijft onbeperkt geldig. Bij een eventuele volgende adoptie hoeft het programma niet opnieuw te worden gevolgd, tenzij men kiest voor binnenlandse adoptie.

b. Maatschappelijk onderzoek, geschiktheid en verslag van het Openbaar Ministerie

Er wordt persoonlijk een **eenzijdig verzoekschrift** ingediend op de griffie van de jeugdrechtbank, samen met de volgende stukken:

- bewijs van woonst en nationaliteit
- voor eensluidend verklaard afschrift van de geboorteakte
- uittreksel uit de huwelijksakte of uittreksel uit het bevolkingsregister waaruit wettelijke samenwoning blijkt (indien van toepassing), zo niet een bewijs van minstens 3 jaar effectieve samenwoning
- attest van voorbereiding

Op de inleidingszitting wordt persoonlijk aan de jeugdrechter het voornemen gemeld om een buitenlands kind te adopteren. Na deze zitting spreekt de jeugdrechter een tussenvonnis uit waarin hij een **maatschappelijk onderzoek** beveelt bij een dienst voor maatschappelijk onderzoek (bij een CAW) aangewezen door de Vlaamse Centrale Autoriteit. Ook bij intrafamiliale adoptie is een maatschappelijk onderzoek altijd verplicht.

LEGENDE SCHEMA

VCA	Vlaamse Centrale Autoriteit	MO	Maatschappelijk onderzoek
VCOK	Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang	DMO	Dienst voor Maatschappelijk Onderzoek
KA	Kandidaat-adoptant	O.M.	Openbaar Ministerie
JRB	Jeugdrechtbank	FCA	Federale Centrale Autoriteit
		BS	Burgerlijke stand

De dienst voor maatschappelijk onderzoek neemt contact op met de kandidaat-adoptant om het maatschappelijk onderzoek uit te voeren. Dit gebeurt aan de hand van gesprekken met een maatschappelijk assistent en een psycholoog, waarvan een verslag wordt opgemaakt. Binnen de 2 maanden nadat de jeugdrechter het maatschappelijk onderzoek bevolen heeft, moet de dienst voor maatschappelijk onderzoek een verslag hiervan voorleggen aan de jeugdrechtbank.

Binnen de 3 dagen na neerlegging van het verslag nodigt de griffie de kandidaat-adoptant uit om binnen de 15 dagen kennis te nemen van het verslag.

Daarna vindt een tweede zitting plaats voor de beoordeling over de geschiktheid. Een **vonnis van geschiktheid** is 3 jaar geldig vanaf de uitspraak en slechts voor 1 adoptieprocedure.

Na uitspraak van het geschiktheidsvonnis maakt het Openbaar Ministerie binnen de 2 maanden een eindverslag op. Een afschrift van dit verslag wordt doorgestuurd naar de Federale Centrale Autoriteit, die het op haar beurt bezorgt aan de Vlaamse Centrale Autoriteit.

Tegen een negatief vonnis inzake de geschiktheid kan beroep aangetekend worden via een verzoekschrift bij het **hof van beroep**. De beroepstermijn is 1 maand en het hof van beroep kan een nieuw maatschappelijk onderzoek bevelen bij het Openbaar Ministerie.

c. Bemiddeling en tussenpersonen

➔ Adoptie via een erkende adoptiedienst:

De adoptiediensten staan in voor de bemiddeling, de matching en de plaatsing van een kind, alsook voor de nazorg. Zij verlenen administratieve, juridische en praktische bijstand. Zij zorgen ervoor dat alles in orde is bij vertrek naar het buitenland om het kind op te halen. De contactpersoon begeleidt de kandidaat-adoptant bij de verdere afhandeling van de adoptieprocedure in het herkomstland.

➔ Zelfstandige adoptie:

Wie kiest voor zelfstandige adoptie, is onderhevig aan een kanaalonderzoek aan de hand van een **inlichtingendossier** dat ingediend wordt samen met het formulier 'Aangifte Buitenlandse Contacten Zelfstandige adoptie'. Dit formulier kan verkregen worden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit.

De procedure voor goedkeuring van een kanaal bestaat uit 3 fasen:

- Melding van het buitenlands contact (via aan te vragen formulier)
- Onderzoek van het buitenlands contact door de Vlaamse Centrale Autoriteit (wordt gestart na het geschiktheidsvonnis)
- Eenmalige goedkeuring van het buitenlands contact door de Vlaamse Centrale Autoriteit

Wie zelfstandig wil adopteren, is zelf verantwoordelijk voor de afhandeling van het dossier. De Vlaamse Centrale Autoriteit zorgt voor de verzending van het dossier naar de bevoegde overheidsinstanties in het herkomstland en keurt de kindtoewijzing goed. Binnen de 4 maanden na de plaatsing van het kind moet een kopie van het volledige kinddossier aan de Vlaamse Centrale Autoriteit bezorgd worden.

d. Erkenning en procedure tot verkrijging van visum of paspoort

Het verkrijgen van een visum of paspoort voor de geadopteerde is ondergeschikt aan de erkenning van de adoptie.

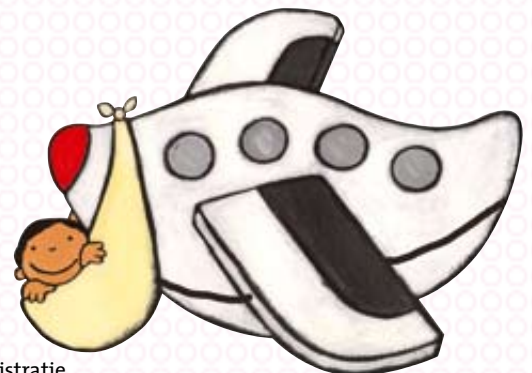
Wanneer een adoptieprocedure in het buitenland afgerond is, worden de adoptie-documenten opgestuurd naar de Federale Centrale Autoriteit.

In de eerste plaats bestaat er een onderscheid tussen de **documenten** die opgestuurd moeten worden indien de adoptie valt onder het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, en indien dit niet het geval is.

Het Verdrag is van toepassing op elke internationale adoptie tussen België en een ander land waar het Verdrag van kracht is en waarvan de procedure werd opgestart ná 1 september 2005 (datum van inwerkingtreding van het Verdrag in België).

➔ **Voor Verdragslanden:**

Indien de adoptie onder het Verdrag valt, moeten enkel de adoptieakte of adoptiebeslissing en het conformiteitsattest opgestuurd worden naar de Federale Centrale Autoriteit.¹⁴

¹⁴ Niettemin heeft de Federale Centrale Autoriteit, in het kader van haar taak tot registratie, eveneens een geboorteakte van het kind nodig.

➔ **Voor niet-Verdragslanden moeten de volgende documenten opgestuurd worden:**

- een voor eensluidend verklaard afschrift van de beslissing of de akte houdende adoptie;
- een door een beëdigd vertaler voor echt verklaarde vertaling van de beslissing of van de akte houdende adoptie;
- een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte van de geadopteerde;
- een authentiek stuk waarin de identiteit, de datum en plaats van geboorte, de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de adoptanten of van de adoptant zijn vermeld;
- een authentiek stuk waarin de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de geadopteerde zijn vermeld;
- een stuk waarin de identiteit is vermeld van de moeder en de vader van het kind, ingeval die bekend is en mag worden meegedeeld, of bij gebreke daarvan de identiteit en de hoedanigheid van de persoon die het kind tijdens de buitenlandse adoptieprocedure heeft vertegenwoordigd alsook, in voorkomend geval, het bewijs dat zij evenals het kind in de adoptie hebben toegestemd, tenzij zulks formeel blijkt uit de buitenlandse beslissing of akte;
- indien het kind zijn gewone verblijfplaats had in het buitenland en de adoptie daarna tot stand is gekomen in een andere staat dan die waar het gewoonlijk verbleef: een stuk uitgereikt door een autoriteit van de staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats had, waaruit blijkt dat machtiging is verleend om het kind over te brengen met het oog op zijn adoptie, tenzij dit formeel blijkt uit de buitenlandse beslissing of akte;
- een afschrift van het geschiktheidsvonnis, van het verslag van het Openbaar Ministerie en van de schriftelijke toestemming van de Centrale Autoriteit van de Gemeenschap en van de autoriteit van de staat van herkomst om het kind aan de adoptant(en) toe te vertrouwen, wanneer het kind van zijn staat van herkomst naar België werd, wordt of moet worden overgebracht, na adoptie in die staat door een persoon of personen die op dat tijdstip hun gewone verblijfplaats in België hadden;
- alle stukken waaruit blijkt dat de personen of de openbare en particuliere instellingen die eventueel in het kader van de adoptieprocedure als tussenpersoon zijn opgetreden, voldeden aan de voorwaarden die ter zake worden gesteld door de wet van de andere staat onder wiens bevoegdheid zij vallen;
- een bewijs van goed zedelijk gedrag - model 2 recent.¹⁵

¹⁵ Niet ouder dan drie maanden.

Vervolgens wordt er een onderscheid gemaakt in de manier waarop de documenten worden opgestuurd. Indien de geadopteerde woont in een land waarmee België geen overeenkomst heeft betreffende de opheffing van de grenscontroles op personen, kunnen de documenten ofwel rechtstreeks, ofwel via de diplomatieke of consulaire overheden opgestuurd worden. Indien het een land is waarmee België wel een dergelijke overeenkomst heeft ¹⁶, worden de documenten rechtstreeks naar de Federale Centrale Autoriteit opgestuurd.

Na ontvangst van de documenten gaat de Federale Centrale Autoriteit de volgende **voorwaarden voor erkenning** na:

➔ **Voor Verdragslanden:**

- of de adoptie niet kennelijk strijdig is met de openbare orde, rekening houdend met het hoger belang van het kind en met de fundamentele rechten die het op grond van het internationaal recht toekomen.

➔ **Voor niet-Verdragslanden:**

- of de adoptie tot stand kwam door de bevoegde autoriteit, overeenkomstig de procedure en de vormvereisten van het land,
- of de beslissing definitief is,
- of de adoptanten een voorbereiding volgden, beschikken over een geschiktheidsvonnis en de matching wettelijk gebeurde,
- of de adoptie de openbare orde niet schendt en
- of er geen bedrog of wetsontduiking (vreemdelingenwet, nationaliteitswet, enz.) is gepleegd.

De gemotiveerde (niet-)erkenning wordt per aangetekend schrijven bezorgd aan de adoptanten op hun domicilieadres. De ambassades worden per fax geïnformeerd. In geval van erkenning kan een visum of een paspoort afgeleverd worden.

De gevolgen van de erkenning

Bovendien worden door de erkenning een nieuwe nationaliteit en een nieuwe naam aan de geadopteerde toegekend, en dit vanaf de uitwerking van de buitenlandse adoptie.

De Federale Centrale Autoriteit bepaalt in haar beslissing uitdrukkelijk of de buitenlandse adoptie met een gewone dan wel met een volle adoptie overeenstemt. ¹⁷

¹⁶ Andorra, Argentinië, Australië, Bolivia, Brazilië, Brunei, Bulgarije, Canada, Chili, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Hong Kong, Honduras, Israël, Japan, Kroatië, Macao, Maleisië, Mexico, Monaco, Nieuw-Zeeland, Nicaragua, Panama, Paraguay, Roemenië, San Marino, Singapore, Uruguay, Vaticaanstad, Venezuela, Verenigde Staten, Zuid-Korea.

¹⁷ Wat de gevolgen van een gewone en een volle adoptie betreft: zie Deel 3 A tot C.

e. Registratie

Wanneer een buitenlandse adoptie erkend wordt door de Federale Centrale Autoriteit, wordt zij binnen de vijf werkdagen geregistreerd. Het bewijs van registratie wordt aan de adoptanten overhandigd of wordt aangetekend toegezonden naar hun domicilieadres binnen een termijn van drie werkdagen te rekenen vanaf de inschrijving van de buitenlandse beslissing in het register van adopties.

f. Formaliteiten bij de gemeente: inschrijving en overschrijving

Met het erkenningsdocument kunnen de adoptanten zich aanmelden bij de ambtenaar van de burgerlijke stand om het kind te laten inschrijven in het bevolkingsregister nadat het in België is aangekomen.

Als het kind door niet-Belgen geadopteerd werd en dus de Belgische nationaliteit niet verkreeg, wordt het ingeschreven in het vreemdelingenregister.

Met het bewijs van registratie kunnen de adoptanten de geboorte- en/of adoptieakte laten overschrijven in de registers van de burgerlijke stand.

g. Nazorg en follow-up

De adoptiedienst die bemiddelde en het kind in het gezin plaatste, staat in voor de eerste nazorg. Sommige herkomstlanden leggen strikte eisen op wat de nazorg betreft. Afhankelijk van de adoptiedienst en het land van herkomst van het kind, kan deze eerste nazorg er als volgt uitzien:

- onderhouden van individuele contacten met het gezin;
- openstaan en bereikbaar zijn voor concrete vragen en moeilijkheden;
- instaan voor de opmaak en de verzending van de door het herkomstland gevraagde opvolgingsrapporten (ook voor zelfstandige adopties);
- houden van groepsbijeenkomsten rond een bepaald thema;
- organiseren van ontmoetingsdagen met andere adoptieouders.

Het komt erop neer dat adoptieouders ondersteuning krijgen en begeleid worden bij de opvoeding van het adoptiekind.

Anderzijds zal de adoptiedienst in een latere fase ook oog hebben voor de vragen die het kind zal stellen over zijn afkomst. Indien nodig zal de dienst het kind kunnen begeleiden bij zijn zoekacties.

3. Bijzondere procedures

a. Adoptie uit landen met pre-adoptieve fase: kind komt naar België met het oog op adoptie

In sommige herkomstlanden wordt een adoptiebeslissing pas genomen na het verstrijken van een zogenoemde pre-adoptieve fase. Het kind komt naar België met een visum met het oog op adoptie gedurende 6 maanden tot een jaar of meer. Na deze periode wordt de adoptie ofwel uitgesproken in het herkomstland zelf (bv. Thailand), waarna de adoptie door België erkend moet worden, ofwel uitgesproken in België (bv. India, de Filipijnen) door een Belgische jeugdrechter.

In beide gevallen moet vooraf eveneens de procedure van voorbereiding en geschiktheid doorlopen zijn. Na de adoptiebeslissing kan het kind een Belgisch paspoort krijgen.

b. Adoptie uit landen die geen adoptie kennen: kind komt naar België onder voogdij (kefala)

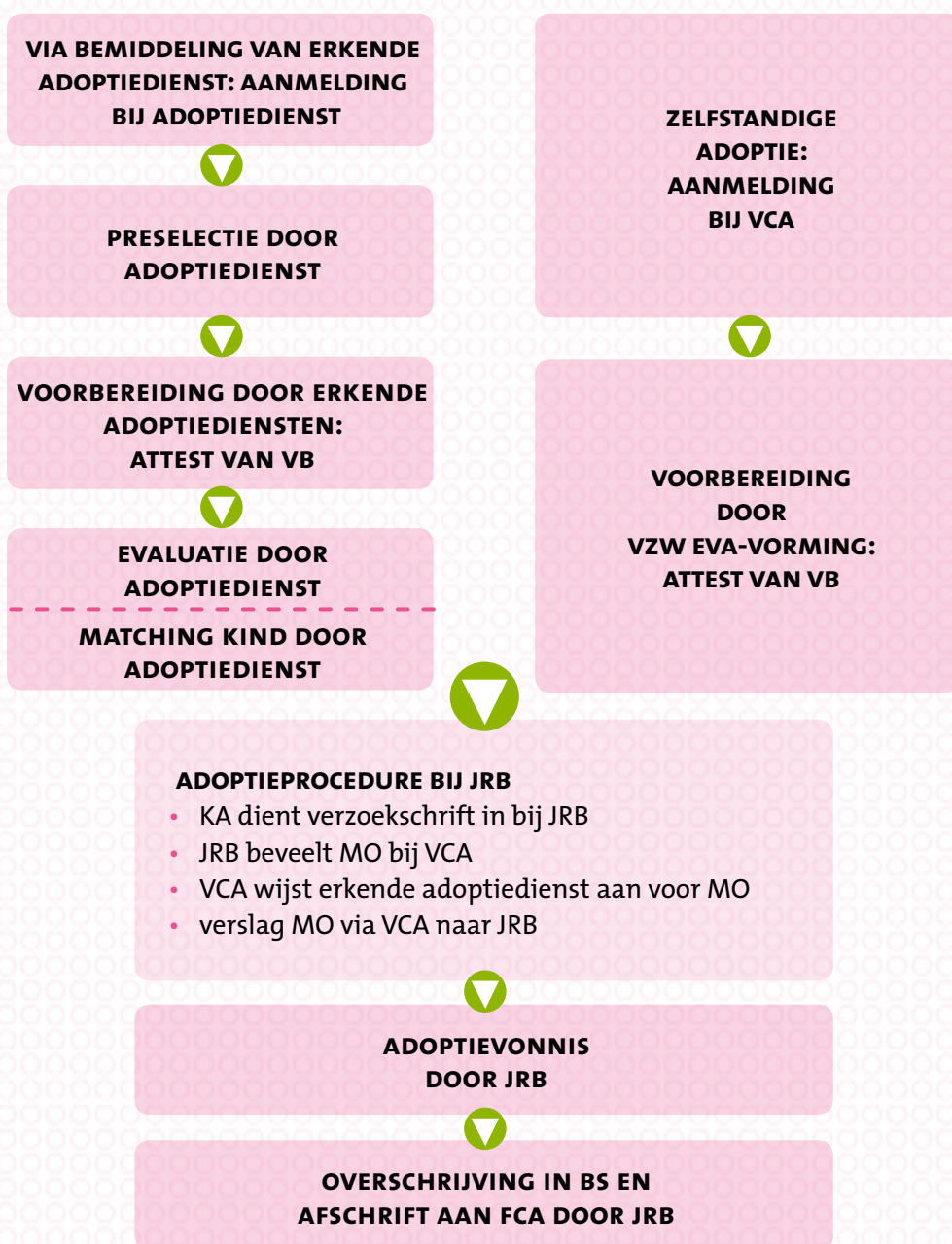
Onder meer moslimlanden kennen in hun wetgeving noch adoptie, noch plaatsing met het oog op adoptie. Kinderen kunnen door de plaatselijke overheid wel onder toezicht van een voogd gesteld worden (kefala). Op basis hiervan kunnen kinderen wel naar België gebracht worden met het oog op een adoptie en dit onder bepaalde voorwaarden:

- Het te adopteren kind heeft geen ouders meer (wees) of het werd verlaten verklaard en onder toezicht van de publieke overheid geplaatst (verblijft in een staatstehuis);
- De kandidaat-adoptant volgde de voorbereiding en werd geschikt verklaard door de jeugdrechter;
- Er zijn geen rechtstreekse contacten tussen het kind (of de voogd of het tehuis) en de kandidaat-adoptant, tenzij het om een familielid gaat.

Na de beslissing tot voogdij (kefala) door de plaatselijke overheid en de overbrenging van het kind naar België, zal de adoptie vervolgens worden uitgesproken door de Belgische jeugdrechter.

B. BINNENLANDSE ADOPTIE: ADOPTIE VAN EEN KIND DAT IN BELGIË VERBLIJFT DOOR PERSONEN DIE IN BELGIË VERBLIJVEN

1. Schematisch overzicht

2. Procedure

a. Voorbereiding

Wie adopteert met bemiddeling van een erkende adoptiedienst, kan zich rechtstreeks aanmelden bij een binnenlandse erkende adoptiedienst. Deze voert eerst een preselectie uit, waarna een relatief kleine groep kandidaten kan deelnemen aan de voorbereiding die door deze dienst zelf wordt georganiseerd.¹⁸

Wie zelfstandig adopteert (stiefouderadopties, draagmoederschap, enz.), meldt zich aan bij de Vlaamse Centrale Autoriteit en wordt doorverwezen naar een voorbereidingscentrum.

Voorlopig is er nog een belangrijk onderscheid tussen het voorbereidingsprogramma binnenlandse en interlandelijke adoptie. Bij een interlandelijke adoptie na een eerste binnenlandse adoptie (en vice versa) moet daarom opnieuw een voorbereiding gevolgd worden.

b. Bemiddeling

➔ Via een erkende adoptiedienst:

De erkende adoptiediensten maken een evaluatie over de gezinskenmerken, persoonlijkheid, achtergrond, motivatie, draagkracht, pedagogische kwaliteiten, ...

Dit gebeurt aan de hand van gesprekken met de medewerkers van de dienst (psychologen, maatschappelijk assistenten). Zodra een adoptiedienst de kandidaat-adoptant selecteert, komt deze op de wachtlijst voor toewijzing te staan.

Hou er rekening mee dat de plaats op de wachtlijst niet altijd kan worden gerespecteerd, omdat de afstandsouder(s) ook een stem krijgen. Zij kunnen mee bepalen in welk type gezin de adoptiedienst hun kind plaatst.

➔ Zelfstandige adoptie:

Er kan na de voorbereiding meteen overgegaan worden naar de procedure voor de jeugdrechtbank (zie verder).

LEGENDE SCHEMA

VCA Vlaamse Centrale Autoriteit
KA Kandidaat-adoptant
JRB Jeugdrechtbank
MO Maatschappelijk onderzoek

DMO Dienst voor Maatschappelijk Onderzoek
FCA Federale Centrale Autoriteit
BS Burgerlijke stand

¹⁸ Zie Deel 4, A, 2, a.

c. Adoptiebeslissing

De kandidaat-adoptant dient een verzoek tot adoptie in op de griffie van de jeugdrechtbank, samen met de volgende stukken:

- bewijs van woonst en nationaliteit;
- voor eensluidend verklaard afschrift van geboorteakte;
- uittreksel uit huwelijksakte of uit bevolkingsregister waaruit wettelijke samenwoning blijkt (indien van toepassing), zo niet een bewijs van minstens 3 jaar affectieve samenwoning;
- attest van voorbereiding;
- verklaring van gewone verblijfplaats van de geadopteerde;
- voor eensluidend verklaarde kopie van de geboorteakte van het kind.

De jeugdrechter kan opdracht geven tot het voeren van een maatschappelijk onderzoek bij de kandidaat-adoptant. Het maatschappelijk onderzoek is niet verplicht wanneer er al een sociaal affectieve band met het kind bestaat, maar het is de jeugdrechter die oordeelt of het onderzoek nodig is of niet. In geval van stiefouderadoptie is het dus mogelijk dat er geen maatschappelijk onderzoek gevraagd wordt.

Wanneer de jeugdrechter oordeelt dat een maatschappelijk onderzoek noodzakelijk is, beveelt hij dit bij de Vlaamse Centrale Autoriteit, die de opdracht doorgeeft aan de daartoe erkende diensten. Momenteel zijn dat de binnenlandse adoptiediensten. Aan de hand van gesprekken met een psycholoog en een maatschappelijk assistent wordt binnen de twee maanden een verslag opgemaakt voor de jeugdrechtbank.

Op basis van deze verslagen kan de jeugdrechter de adoptie van het betreffende kind uitspreken.

d. Nazorg

Anders dan bij interlandelijke adoptie gaat bij binnenlandse adoptie de aandacht eveneens uit naar de geboorteouder(s) van het kind, die zich relatief 'dicht bij' het adoptiegezin bevinden.¹⁹

¹⁹ Zie Deel 4, A, 2, g.

C. INTERLANDELIJKE ADOPTIE: ADOPTIE VAN EEN KIND DAT IN BELGIË VERBLIJFT DOOR PERSONEN DIE IN HET BUITENLAND VERBLIJVEN

1. Procedure

Hoewel deze situatie zich slechts uitzonderlijk voordoet, voorziet de adoptiewet ook in de mogelijkheid dat kinderen uit België geadopteerd worden door personen in het buitenland.

Deze vorm van adoptie kan enkel plaatsvinden wanneer het kind geadopteerd wordt door familieleden in het buitenland of wanneer in België geen geschikte kandidaat-adoptanten worden gevonden (Haags subsidiariteitsprincipe). Gelet op het kleine aantal adoptabele kinderen in België en het grote aantal kandidaat-adoptanten, zal deze situatie zich niet vaak voordoen.

De aanvraag van de kandidaat-adoptant die in het buitenland verblijft, wordt door de bevoegde autoriteit van de verblijfstaat naar de Federale Centrale Autoriteit in België gestuurd. De Federale Centrale Autoriteit bezorgt de aanvraag aan de bevoegde Centrale Autoriteit van de Gemeenschap, met name deze waar het kind verblijft.

De Centrale Autoriteit van de Gemeenschap stuurt vervolgens een kinddossier naar de Centrale Autoriteit van het land waar de kandidaat-adoptanten verblijven. De adoptieprocedure wordt gevoerd voor de jeugdrechtbank van het arrondissement waar het kind verblijft.

2. Getuigschrift

Het Verdrag van Den Haag bepaalt dat een adoptie van rechtswege wordt erkend door een verdragsland, wanneer de bevoegde autoriteit van het verdragsland waar de adoptie heeft plaatsgevonden, schriftelijk verklaart dat de adoptie in overeenstemming met het Verdrag tot stand is gekomen.

In België gebeurt dit door het “Bewijsstuk van overeenstemming van een interlandelijke adoptie”.²⁰

In dit document stelt de Federale Centrale Autoriteit vast dat de adoptie in overeenstemming is met het Verdrag en dat de nodige instemmingen werden verleend door de centrale autoriteiten van de staten van herkomst en opvang. Het attest kan alleen maar worden uitgereikt indien de volledige adoptieprocedure werd gevoerd na de inwerkingtreding van het Verdrag in beide landen.

²⁰ Bijlage 3 bij het koninklijk besluit van 24 augustus 2005, B.S. 29/08/2005.

D. ADOPTIE VAN EEN KIND DAT NIET IN BELGIË VERBLIJFT DOOR PERSONEN DIE NIET IN BELGIË VERBLIJVEN

De kandidaat-adoptanten die niet in België verblijven, vallen niet onder de Belgische wetgeving wat de volledige adoptieprocedure betreft, maar onder de wetgeving van het land waar zij verblijven. Zij moeten noch de voorbereiding in België volgen, noch het geschiktheidsvonnis verkrijgen. Daarentegen, zoals voor alle adopties uitgesproken in het buitenland, is de erkenningsprocedure door de Federale Centrale Autoriteit van toepassing wanneer de adoptanten wensen dat de adoptie gevolgen heeft in België.

De procedure tot erkenning zal verschillen naargelang het om een adoptie met een Verdragsland gaat (tot stand gebracht tussen twee Staten waar het Verdrag van kracht is) of niet.

1. Voor adopties tussen Verdragslanden

De Federale Centrale Autoriteit gaat na of de adoptie niet strijdig is met de openbare orde, rekening houdend met het hoger belang van het kind en met eerbied voor de fundamentele rechten die het op grond van het internationaal recht toekomen.

Enkel de adoptieakte of de adoptiebeslissing en het conformiteitsattest moeten aan de Federale Centrale Autoriteit worden bezorgd.²¹

²¹ De Federale Centrale Autoriteit heeft evenwel, in het kader van haar taak tot registratie, de geboorteakte van het kind nodig.

2. Voor adopties uit niet-Verdragslanden

De Federale Centrale Autoriteit gaat na of de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de adoptie kwam tot stand door de bevoegde autoriteit, overeenkomstig de procedure en de vormvereisten van het land;
- de beslissing is definitief;
- de adoptie schendt de openbare orde niet;
- er is geen bedrog of wetsontduiking (vreemdelingenwet, nationaliteitswet, enz.) gepleegd.

Opdat de Federale Centrale Autoriteit deze controle zou kunnen uitvoeren, moeten de volgende documenten ingediend worden:

- een voor eensluidend verklaard afschrift van de beslissing of de akte houdende adoptie;
- een door een beëdigd vertaler voor echt verklaarde vertaling van de beslissing of van de akte houdende adoptie;
- een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte van de geadopteerde;
- een authentiek stuk waarin de identiteit, de datum en plaats van geboorte, de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de adoptanten of van de adoptant zijn vermeld;
- een authentiek stuk waarin de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de geadopteerde zijn vermeld;
- een stuk waarin de identiteit is vermeld van de moeder en de vader van het kind, ingeval deze bekend is en mag worden meegedeeld, of bij gebreke daarvan de identiteit en de hoedanigheid van de persoon die het kind tijdens de buitenlandse adoptieprocedure heeft vertegenwoordigd alsook, in voorkomend geval, het bewijs dat zij evenals het kind in de adoptie hebben toegestemd, tenzij dit formeel blijkt uit de buitenlandse beslissing of akte;
- indien het kind zijn gewone verblijfplaats had in het buitenland en de adoptie daarna tot stand gekomen is in een andere staat dan die waar het gewoonlijk verbleef: een stuk uitgereikt door een autoriteit van de staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats had, waaruit blijkt dat machtiging is verleend om het kind over te brengen met het oog op zijn adoptie, tenzij dit formeel blijkt uit de buitenlandse beslissing of akte;
- alle stukken waaruit blijkt dat de personen of openbare en particuliere instellingen die eventueel in het kader van de adoptieprocedure als tussenpersoon zijn opgetreden, voldeden aan de voorwaarden die ter zake worden gesteld door de wet van de andere staat onder wiens bevoegdheid zij vallen;
- een bewijs van goed zedelijk gedrag - model 2 recent.²²

²² Niet ouder dan drie maanden.

5. Adoptie van een meerderjarige

A. ADOPTIE VAN MEERDERJARIGEN DIE IN HET BUITENLAND VERBLIJVEN DOOR BELGISCHE ONDERDANEN, BELGEN DIE IN HET BUITENLAND VERBLIJVEN OF ANDEREN

1. Procedure

Een buitenlandse adoptie van een meerderjarige kan door de Federale Centrale Autoriteit erkend worden na controle van de volgende **voorwaarden**:

- de adoptie kwam tot stand door de bevoegde autoriteit, overeenkomstig de procedure en de vormvereisten van het land,
- de beslissing is definitief,
- de adoptie schendt de openbare orde niet,
- er is geen bedrog of wetsontduiking (vreemdelingenwet, nationaliteitswet, enz.) gepleegd.

Opdat de Federale Centrale Autoriteit deze controle zou kunnen uitvoeren, moeten de volgende **documenten** ingediend worden:

- een voor eensluidend verklaard afschrift van de beslissing of de akte houdende adoptie;
- een door een beëdigd vertaler voor echt verklaarde vertaling van de beslissing of van de akte houdende adoptie;
- een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte van de geadopteerde;
- een authentiek stuk waarin de identiteit, de datum en plaats van geboorte, de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de adoptanten of van de adoptant zijn vermeld;
- een authentiek stuk waarin de nationaliteit en de gewone verblijfplaats van de geadopteerde zijn vermeld;
- een stuk waarin de identiteit is vermeld van de moeder en van de vader van de geadopteerde, ingeval deze bekend is en mag worden meegedeeld, of bij gebreke daarvan de identiteit en de hoedanigheid van de persoon die de geadopteerde tijdens de buitenlandse adoptieprocedure heeft vertegenwoordigd alsook, in voorkomend geval, het bewijs dat zij evenals de geadopteerde in de adoptie hebben toegestemd, tenzij dit formeel blijkt uit de buitenlandse beslissing of akte;
- een bewijs van goed zedelijk gedrag - model 2 recent.²³

+18

²³ Niet ouder dan drie maanden.

2. Gevolgen

Alleen de gewone adoptie is mogelijk voor meerderjarigen.

Zij zullen na adoptie door Belgische ouders nooit van rechtswege de Belgische nationaliteit verkrijgen en dus nooit onmiddellijk na adoptie een Belgisch paspoort kunnen verkrijgen. Meerderjarigen kunnen in het kader van gezinshereniging met een Belg of EU/EER-onderdaan een visum type D aanvragen bij de Belgische ambassade of het Belgische consulaat in het herkomstland. Zij moeten de volgende documenten voorleggen:

- een bewijs van tenlasteneming;
- een kopie van geldig nationaal paspoort;
- een gelegaliseerd en vertaald uittreksel uit de geboorteakte;
- een bewijs dat de ouder met wie de gezinshereniging plaatsvindt legaal in België woont;
- een recent bewijs van goed zedelijk gedrag.

De algemene regels inzake naturalisatie blijven evenwel van toepassing.

B. ADOPTIE VAN MEERDERJARIGEN DIE IN BELGIË VERBLIJVEN DOOR BELGISCHE ONDERDANEN

1. Procedure

De kandidaat-adoptant dient een verzoek tot adoptie in op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg, samen met de volgende stukken:

- voor eensluidend verklaard afschrift van geboorteakte;
- een bewijs van nationaliteit;
- een bewijs van woonst van de kandidaat-adoptant en van de geadopteerde.

2. Gevolgen

Enkel gewone adoptie is mogelijk.

De adoptie:

- verleent aan de geadopteerde de naam van de adoptant (men kan evenwel aan de rechtbank vragen de naam van de geadopteerde te behouden);²⁴
- scheidt een band van verwantschap;
- scheidt een wederzijdse verplichting tot levensonderhoud tussen de geadopteerde en de adoptant;
- scheidt een erfrechtelijke band.

²⁴ Zie Deel 3, A.

6. Bijzondere procedures

A. OMZETTING

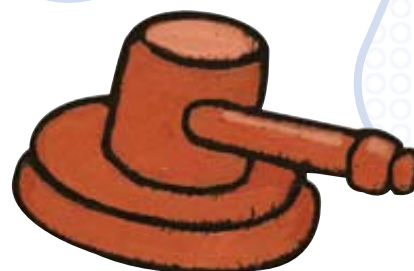
Als een vonnis waarbij een gewone adoptie wordt uitgesproken in België is overgeschreven, kunnen de adoptanten een verzoek tot omzetting indienen bij de bevoegde jeugdrechtbank teneinde de gewone adoptie om te zetten in een volle adoptie. Deze omzetting is enkel mogelijk als alle voorwaarden voor de totstandkoming van een volle adoptie zijn vervuld, voornamelijk wat de toestemming van de oorspronkelijke ouders betreft.

B. HERROEPING

Een volle adoptie kan niet worden herroepen. De herroeping van de gewone adoptie kan uitsluitend om zeer gewichtige redenen worden uitgesproken op verzoek van de geadopteerde, van de adoptanten of van een van hen, of van de procureur des Konings.

➔ Procedure:

- De vordering tot herroeping is onderworpen aan de gewone procedure- en bevoegdheidsregels.
- Een geadopteerde die minder dan twaalf jaar oud is of een persoon in staat van verlengde minderjarigheid of een onbekwaamverkleerde wordt vertegenwoordigd door een ad-hocvoogd op verzoek van de procureur des Konings.
- De moeder en de vader van de geadopteerde die minder dan achttien jaar oud is, worden opgeroepen door de griffier als er om de herroeping ten opzichte van de adoptanten wordt verzocht. Als er enkel om de herroeping ten opzichte van één adoptant wordt verzocht, wordt de adoptant ten opzichte van wie niet om herroeping wordt verzocht, opgeroepen door de griffier.
- Het vonnis wordt uitgesproken in openbare zitting en moet de naam en voornamen vermelden die de geadopteerde voortaan zal dragen, alsook die van zijn afstammelingen die zouden kunnen zijn gewijzigd door het adoptievonnis. Als de geadopteerde of zijn vertegenwoordiger erom verzoekt, kan de rechtbank beslissen dat hij de naam en voornamen zal blijven dragen hem toegekend krachtens de rechterlijke beslissing waarin de adoptie is uitgesproken.

C. HERZIENING

De herziening van een adoptievonnis is mogelijk wanneer er voldoende aanwijzingen bestaan dat de adoptie tot stand is gekomen ten gevolge van ontvoering, verkoop of handel in kinderen.

De herziening kan worden gevorderd door het Openbaar Ministerie of door een persoon die tot de derde graad deel uitmaakt van de biologische familie van het kind.

➔ Procedure:

- De vordering tot herziening is onderworpen aan de gewone procedure- en bevoegdheidsregels.
- Een geadopteerde die minder dan twaalf jaar oud is of een persoon in staat van verlengde minderjarigheid of een onbekwaamverklarde wordt vertegenwoordigd door een ad-hocvoogd op verzoek van de procureur des Konings.
- Als de geadopteerde minder dan achttien jaar oud is, roept de griffier de vader en de moeder van de geadopteerde op als het een gewone adoptie betreft of, in geval van een volle adoptie, de personen die de hoedanigheid van vader en moeder hadden voordat de betwiste adoptie van kracht werd.
- Het vonnis wordt uitgesproken in openbare zitting en moet de naam en voornamen vermelden die de geadopteerde voortaan zal dragen, alsook die van zijn afstammelingen die zouden kunnen zijn gewijzigd door het adoptievonnis. Als de geadopteerde of zijn vertegenwoordiger erom verzoekt, kan de rechtbank beslissen dat hij de naam en voornamen zal blijven dragen die hem waren toegekend door de rechterlijke beslissing waarin de adoptie is uitgesproken.

D. PROCEDURES INZAKE BEROEP TEGEN BESLISSINGEN TOT ERKENNING

Als de Federale Centrale Autoriteit weigert een adoptie gedaan in het buitenland te erkennen, kunnen de adoptanten beroep instellen tegen deze beslissing tot niet-erkenning bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel binnen een termijn van zestig dagen, te rekenen vanaf de afgifte of de kennisgeving ervan. Enige andere belanghebbende of het Openbaar Ministerie kan beroep instellen binnen een termijn van een jaar, te rekenen vanaf de datum van de beslissing houdende weigering van de erkenning van de adoptie of de datum van de registratie van de beslissing inzake erkenning.

Dit beroep moet worden aangetekend en behandeld overeenkomstig de procedure bepaald door het Gerechtelijk Wetboek. De verzoekers moeten woonplaats kiezen in het rechtsgebied van de rechtbank.

7. Praktische informatie

A. KLACHTENPROCEDURES

1. Op federaal niveau

Het is altijd mogelijk om los van de door de wet bepaalde gerechtelijke procedures, beroep in te stellen bij de federale ombudsman. De belangrijkste opdracht van het **College van de federale ombudsmannen** bestaat in het onderzoeken van individuele klachten over beslissingen en de werking van de federale administratie. Het analyseert het conflict, stelt oplossingen voor en tracht de klager (opnieuw) te verzoenen met de administratie.

Hebt u klachten over instanties op federaal niveau, dan kunt u terecht bij de Nederlandstalige ombudsman:

De heer Guido Scheurmans - Federaal ombudsman
Hertogstraat 43, 1000 Brussel
Telefoon: +32 (0)2 289 27 27 - Fax: +32 (0)2 289 27 28
E-mail: email@federaalombudsman.be - Website: www.federalombudsman.be

2. Op gemeenschapsniveau

De klachtenprocedure gaat als volgt:

Zowel de voorbereidingscentra als de diensten voor maatschappelijk onderzoek ²⁵ en de adoptiediensten hebben een eigen klachtenprocedure. Het is raadzaam om een klacht eerst met hen te bespreken. De Klachtendienst van Kind en Gezin is evenwel altijd bevoegd.

Klachtendienst Kind en Gezin
Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel
Telefoon: +32 (0)2 533 14 14 - Fax: +32 (0)2 534 14 48
E-mail: klachtendienst@kindengezin.be

B. KOSTPRIJS EN DUUR VAN EEN ADOPTIE

1. Kosten van een adoptie

Een adoptieprocedure brengt kosten van verschillende aard met zich mee.

Sommige kosten zijn duidelijk vastgelegd door de bevoegde autoriteiten, in België of in het herkomstland, terwijl andere kosten variabel zijn en bepaald worden door factoren die losstaan van de autoriteiten en de erkende adoptiediensten.

²⁵ De diensten voor maatschappelijk onderzoek zijn erkend door de Vlaamse minister en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Anderzijds zijn de diensten voor maatschappelijk onderzoek een deelwerking van een Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW). Kind en Gezin en de CAW's hebben onderling afgesproken dat wanneer een klacht niet met tevredenheid kan worden afgehandeld door de directie van het CAW, men terecht kan bij de Klachtendienst van Kind en Gezin. De provinciale klachtencommissie heeft ter zake dus geen bevoegdheid.

Een overzicht van de belangrijkste kosten voor adoptie:

a. Voorbereiding

De kosten voor de voorbereiding bedragen 25 euro per kandidaat-adoptiegezin.

b. Geschiktheid

De juridische procedure in België (geschikheidsvonnis voor interlandelijke adoptie of adoptievonnis voor binnenlandse adoptie):

De kosten voor het neerleggen van een verzoekschrift voor de jeugdrechtbank bedragen 52 euro. Het uitvoeren van het maatschappelijk onderzoek door de diensten voor maatschappelijk onderzoek is gratis.

c. Bemiddeling

De kostprijs van een adoptie met de bemiddeling van een adoptiedienst bedraagt gemiddeld ca. 13.000 euro. Dit bedrag omvat de volgende kosten:

- begeleiding door de adoptiedienst
- procedurekosten, hier en in het buitenland
- vertaal- en legalisatiekosten
- begeleiding door de lokale contactpersoon
- eventuele bijdrage gevraagd door de overheid van het land van herkomst
- kosten voor de verzorging van het kind
- kosten voor het medisch onderzoek van het kind
- nazorg

d. Reis en verblijf

De meeste herkomstlanden eisen dat de kandidaat-adoptanten zich ter plaatse begeven en er een tijdje verblijven. De reis- en verblijfkosten zijn niet inbegrepen bij het bovenvermelde bedrag en zijn afhankelijk van het aantal verplaatsingen en de duur van het verblijf vereist door het herkomstland.

e. Zelfstandige adoptie

Bij een zelfstandige adoptie zijn de bedragen voor het kanaalonderzoek en de nazorg via een adoptiedienst vastgelegd in de regelgeving. De Vlaamse Centrale Autoriteit mag maximaal 1000 euro aanrekenen voor het kanaalonderzoek. Als de zelfstandige adoptant een beroep doet op een erkende adoptiedienst voor nazorg en follow-up, mag hiervoor maximaal 750 euro aangerekend worden. Daarnaast moet er uiteraard ook nog rekening worden gehouden met dossierkosten, vertaal- en legalisatiekosten en reis- en verblijfkosten.

f. Erkennings- en registratieprocedures

De erkennings- en registratieprocedures door de Federale Centrale Autoriteit zijn kosteloos. Maar de vertaalkosten (in het Nederlands, Frans, Duits of Engels) en ook de kosten voor de legalisatie van buitenlandse documenten komen ten laste van de adoptanten.

2. Duur van een adoptieprocedure

De afhandeling van een adoptieprocedure vergt een zekere tijd, een tijd die door de kandidaat-adoptanten zo goed mogelijk beheerd wordt, met de hulp van verschillende professionelen die tussenbeide komen in het hele adoptietraject.

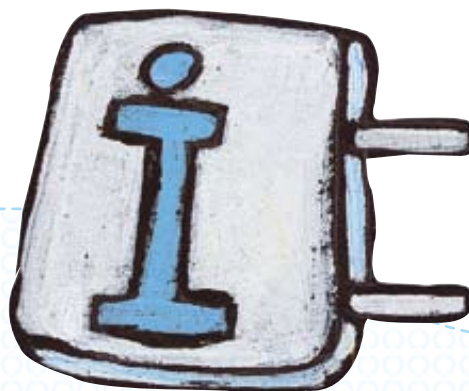
Bepaalde termijnen liggen vast in de federale wet of het Vlaams decreet.

Enkele voorbeelden:

- het voorbereidingsprogramma wordt gespreid over 2 maanden;
- het maatschappelijk onderzoek moet binnen de 2 maanden afgerond zijn nadat het bevolen werd door de jeugdrechtbank;
- de jeugdrechter oordeelt over de geschiktheid binnen de 45 dagen na ontvangst van het gezinsrapport.

Ondanks deze wettelijk vastgelegde termijnen, is het moeilijk - lees onmogelijk - om de precieze tijdsduur van een adoptieprocedure aan te geven. De tijdsduur hangt namelijk af van verschillende factoren, zoals:

- het aantal personen dat een adoptieprocedure opstart: om het aantal beschikbare plaatsen in de voorbereidingsgroepen te bepalen, wordt o.a. rekening gehouden met het aantal toewijzingen dat binnen een redelijke termijn mogelijk is;
- het aantal kinderen in België en in het buitenland waarvoor adoptie de beste oplossing is: de nood van een kind aan adoptieouders bepaalt in de eerste plaats of een adoptieprocedure aangewezen is. Het aantal adoptabele kinderen is bepalend voor de behandeling van het aantal adoptieaanvragen en voor de aanpak van de wachtlijsten bij de erkende adoptiediensten. Adoptabiliteit dient begrepen te worden zowel in juridische en psychosociale zin als dat de voorwaarden voor maximale garanties aanwezig moeten zijn;
- bepaalde termijnen van de juridische procedure in België;
- de vastgestelde termijnen van de procedures in de herkomstlanden: deze termijn hangt af van de wetgeving of regelgeving in het herkomstland en van het aantal adoptieaanvragen dat door de verschillende ontvangende landen werd ingediend.

C. NUTTIGE ADRESSEN

1. Federale Centrale Autoriteit

Dienst Internationale Adoptie
 Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele rechten en vrijheden
 Federale Overheidsdienst Justitie
 Waterloolaan 115, B-1000 Brussel - Telefoon: +32 (0)2 542 71 61 - Fax: +32 (0)2 542 70 56
 Website: www.just.fgov.be - E-mail: adoption.int.adoptie@just.fgov.be

2. De Centrale Autoriteiten van de Gemeenschappen

a. Vlaamse Gemeenschap

Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie - Kind en Gezin
 Hallepoortlaan 27, B-1060 Brussel
 Telefoon: +32 (0)2 533 14 76-77 - Fax: +32 (0)2 544 02 90
 E-mail: adoptie@kindengezin.be - Website: www.kindengezin.be

b. Franse Gemeenschap

Autorité centrale communautaire - Service de l'adoption
 Direction générale de l'Aide à la jeunesse - Ministère de la Communauté française
 Boulevard Léopold II boîte 44, B-1080 Bruxelles
 Tél: +32 (0)2 413 41.35 - Fax: +32 (0)2 413 21 39
 E-mail: adoptions@cfwb.be - Site web: www.adoptions.be

c. Duitstalige Gemeenschap

Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
 Zentrale Behörde der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Adoptionen
 Gospertstrasse 1, B-4700 Eupen - Telefoon: + 32 (87) 59 63 46 - Fax: +32 (87) 55 64 73

3. Erkende diensten en centra

a. Vlaamse Gemeenschap

Vorbereidingscentra

Triobla
 Zwevegemsestraat 20 bus 1, B-8500 Kortrijk
 Telefoon: +32 (0)56 25 50 04 - Fax: +32 (0)56 25 50 19
 E-mail: triobla@skynet.be - Website: www.triobla.be

VCOK

Raas Van Gaverestraat 67 A, B-9000 Gent
 Telefoon: +32 (0)9 232 47 38 - Fax: +32 (0)9 232 47 50
 E-mail: timothy.verhulst@vcok.be - Website: www.vcok.be

Diensten voor Maatschappelijk Onderzoek

CAW De Mare

Maurits Sabbelaan 57, B-2020 Antwerpen 2

Telefoon: +32 (0)3 247 88 00 of +32 (0)3 247 88 11 - Fax: +32 (0)3 247 88 92

E-mail: interlandelijkeadoptie@cawdemare.be

CAW De Viersprong

Garenmarkt 3, B-8000 Brugge

Telefoon: +32 (0)50 47 10 47 - Fax: +32 (0)50 47 10 48

E-mail: caw.adoptie@deviersprong.be

CAW Sonar

Sint-Catharinastraat 8, B-3580 Beringen

Telefoon: +32 (0)11 42 67 79 - Fax: +32 (0)11 42 67 79

E-mail: adoptieteam@cawsonar.be

CAW Visserij

Visserij 153, B-9000 Gent

Telefoon: +32 (0)9 223 66 55 - Fax: +32 (0)9 233 85 79

E-mail: dmo@cawvisserij.be

CAW Mozaïek

Grétrystraat 1, B-1000 Brussel

Telefoon: +32 (0)2 227 02 03 - Fax: +32 (0)2 227 02 10

E-mail: adoptie@cawmozaiek.be

Erkende adoptiediensten binnenland

Adoptiedienst Stedelijk Ziekenhuis Roeselare

Brugsesteenweg 90, B-8800 Roeselare

Telefoon: +32 (0)51 23 61 04 - Fax: +32 (0)51 23 64 18

E-mail: maria.degryse@szr.be - Website: www.adoptie-roeselare.be

Adoptiedienst CAW Visserij

Visserij 153, B-9000 Gent

Telefoon: +32 (0)9 223 66 55 - Fax: +32 (0)9 233 85 79

E-mail: adoptie@cawvisserij.be

Gents Adoptiecentrum

Wittemolenstraat 31, B-9040 Sint-Amandsberg

Telefoon: +32 (0)9 229 31 00 - Fax: +32 (0)9 228 86 89

E-mail: info@gentsadoptiecentrum.be - Website: www.gentsadoptiecentrum.be

Gewenst Kind

Osystraat 39/0, B-2060 Antwerpen

Telefoon: +32 (0)3 232 24 52 - Fax: +32 (0)3 295 34 53

E-mail: gewenst.kind@pandora.be - Website: <http://users.pandora.be/gewenst.kind>

Adoptiedienst De Mutsaard

Maurits Sabbelaan 57, B-2020 Antwerpen 2

Telefoon: +32 (0)3 247 88 70 - Fax: +32 (0)3 247 88 90

E-mail: adoptie@demutsaard-jeugdzorg.be

Erkende adoptiediensten buitenland

De voornaamste landen waarmee de erkende adoptiediensten werken voor internationale adopties zijn China, Ethiopië, Colombia, India, Rusland en Thailand. De vermelde landen worden ter informatie meegedeeld. Het is raadzaam te verwijzen naar de website van deze diensten of met hen contact op te nemen, omdat deze gegevens kunnen veranderen.

Flanders Intercountry Adoption Care (FIAC)

Stationsstraat 80 A, B-2440 Geel

Telefoon: +32 (0)14 70 04 71 - Fax: +32 (0)14 70 04 80

E-mail: fiac@telenet.be - Website: <http://users.telenet.be/FIAC-adoptiedienst>

Colombia, de Filipijnen, Zuid-Afrika, Thailand, Ethiopië

Het Kleine Mirakel

Vrijwilligersstraat 10 bus 8, B-2340 Beerse

Telefoon: +32 (0)14 61 64 36

E-mail: info@hetkleinmirakel.be - Website: www.hetkleinmirakel.be

Coördinator: Annick Joris

Kazachstan

Horizon

Grote Markt 10/3, B-9120 Beveren

Telefoon: +32 (0)3 775 91 92 - Fax: +32 (0)3 775 89 08

E-mail: horizon.info@telenet.be - Website: www.horizon-adoptie.be

China, Rusland, Bulgarije

Ray of Hope

Galgenbergstraat 52 a1, B-9290 Berlare

Telefoon: +32 (0)52 42 72 66 - Fax: +32 (0)52 42 61 75

E-mail: ray.of.hope.vzw@pandora.be - Website: www.rayofhope.be

Ethiopië, Sri Lanka

b. Franse Gemeenschap²⁶

Adoptiediensten

A la Croisée des Chemins
Chaussée de Charleroi 33a, B-1471 Loupoigne
Tél.: +32 (0)67 34 51 30 - Fax: +32 (0)67 34 51 31
E-mail: croisee.chemins@skynet.be
Russie, Colombie ...

Amarna
Rue des Pavots 34, B-1030 Bruxelles
Tél.: +32 (0)2 705 78 19 - Fax: +32 (0)2 705 74 59
E-mail: amarna@amarna.org - Site web: www.amarna.org
Afrique du Sud, Chine, Colombie, Inde, Thaïlande

Service Adoption du C.P.A.S. de Liège
Place Saint-Jacques 13, B-4000 Liège
Tél.: +32 (0)4 220 58 11 - Fax: +32 (0)4 221 10 43
Adoption interne

Emmanuel Adoption
Rue Nusbaum 23, B-4141 Louveigné
Tél.: +32 (0)4 360 80 59 - Fax: +32 (0)4 360 88 69
E-mail: emmanueladoption@skynet.be
Adoption d'enfants à besoins spéciaux (Pologne, ...)

Enfants de l'Espoir
Rue de Montigny 13, B-6000 Charleroi
Tél.: +32 (0)71 70 34 55 - Fax: +32 (0)71 70 34 56
E-mail: n.foulon@skynet.be; enfantsdelespoir@skynet.be
Thaïlande, Chine, Inde

Larisa
Rue de Mons 34, B-4000 Liège
Tél.: +32 (0)4 253 00 56 - Fax: +32 (0)4 253 00 63
E-mail: larisa@skynet.be - Site web: www.larisa.be
Chine, Le Mali, Ukraine

²⁶ De diensten die erkend zijn door de Franse Gemeenschap worden ter informatie meegedeeld. Er wordt evenwel verwezen naar de regels inzake de verdeling van de communautaire bevoegdheden. Die staan uitgelegd in deel 1. Bevoegdheidsverdeling.

Los Ninos de Colombia
Rue du Parapet 41, B-5537 Bioul
Tél.: +32 (0)71 79 80 53 - Fax: +32 (0)71 79 80 53
E-mail: lnc@swing.be
Colombie

O.N.E. - Adoption
Avenue de la Toison d'Or 80 bte 6, B-1060 Bruxelles
Tél.: +32 (0)2 538 59 99 - Fax: +32 (0)2 538 82 56
E-mail: one.adoption@one.be - Site web: www.one.be/adoption2/oneadoption.html
Adoption interne

Sourires d'Enfants
Rue de la Reffe 9, B-4920 Remouchamps
Tél.: +32 (0)4 384 59 29 - Fax: +32 (0)4 384 76 80
E-mail: sde@infonie.be
Chine, Ethiopie, Haïti et les Philippines

Service d'Adoption Thérèse Wante
Rue du Bauloy 93, B-1340 Ottignies - Louvain-la-Neuve
Tél.: +32 (0)10 45 05 67 - Fax: +32 (0)10 45 52 56
E-mail: wante@tiscali.be
Adoption interne

4. Rechtbanken van eerste aanleg

De jeugdrechtbanken ressorteren onder de rechtbanken van eerste aanleg.

Rechtbank van eerste aanleg (griffie)
Bolivarplaats 20 bus 1, B-2000 Antwerpen
Telefoon: +32 (0)3 257 80 11 - Fax: +32 (0)3/257 86 92

Rechtbank van eerste aanleg (burgerlijke griffie)
Kazernevest 3, B-8000 Brugge
Telefoon: +32 (0)50 4 31 60 - Fax: +32 (0)50 47 31 64

Rechtbank van eerste aanleg (burgerlijke griffie)
Poelaertplein 1, B-1000 Brussel
Telefoon: +32 (0)2 508 61 11 - Fax: +32 (0)2 508 62 77

Rechtbank van eerste aanleg (burgerlijke griffie)
Justitieplein 1, B-9200 Dendermonde
Telefoon: +32 (0)52/26 08 06 - Fax: +32 (0)52/26 08 09

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Koophandelsplein 23, B-9000 Gent
Telefoon: +32 (0)9 267 41 11 - Fax: +32 (0)9 267 43 02

Rechtbank van eerste aanleg (burgerlijke griffie)
Thonissenlaan 75, B-3500 Hasselt
Telefoon: +32 (0)11 24 65 00 - Fax: +32 (0)11 24 05 75

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Grote markt 1, B-8900 Leper
Telefoon: +32 (0)57 22 48 70 - Fax: +32 (0)57 22 48 22

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Burgnolfstraat 10A, B-8500 Kortrijk
Telefoon: +32 (0)56 26 94 58 - Fax: +32 (0)56 26 94 02

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Smoldersplein 5, B-3000 Leuven
Telefoon: +32 (0)16 21 40 65 - Fax: +32 (0)16 21 40 75

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Keizerstraat 20, B-2800 Mechelen
Telefoon: +32 (0)15 28 81 11 - Fax: +32 (0)15 28 81 00

Rechtbank van eerste aanleg (gerechtshuis)
Bourgondiëstraat 5, B-9700 Oudenaarde
Telefoon: +32 (0)55 33 16 11 - Fax: +32 (0)55 31 85 35

Rechtbank van eerste aanleg
Piepelpoel 10, B-3700 Tongeren
Telefoon: +32 (0)12 39 99 46 - Fax: +32 (0)12 39 99 52 en +32 (0)12 39 99 58

Rechtbank van eerste aanleg
Kasteelstraat 1, B-2300 Turnhout
Telefoon: +32 (0)14 47 17 23 - Fax: +32 (0)14 47 18 82

Rechtbank van eerste aanleg
P. Benoitlaan 2, B-8630 Veurne
Telefoon: +32 (0)58 29 63 17 - Fax: +32 (0)58 29 63 24

Tribunal de Première Instance (Greffier Civil)
Centre Judiciaire - Place Schalbert, B-6700 Arlon
Tél.: +32 (0)63 21 44 00 - Tél.: +32 (0)63 21 44 04 - Fax: +32 (0)63 23 48 29

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Avenue Général Michel ?, B-6000 Charleroi
Tél.: +32 (0)71 23 65 11 - Fax: +32 (0)71 23 67 93

Tribunal de Première Instance (Greffé)
Place du Palais de Justice 6, B-5500 Dinant
Tél.: +32 (0)82 21 18 11 - Fax: +32 (0)82 22 78 70

Tribunal de Première Instance - Gericht Erster Instanz
Rathausplatz 8, B-4700 Eupen
Tél.: +32 (0)87 59 65 60 - Fax: +32 (0)87 59 65 78

Tribunal de Première Instance (Greffé Civil)
Nouveau Palais de Justice, Quai D'arona 4, B-4500 Huy
Tél.: +32 (0)85 24 45 70 - Fax: +32 (0)85 23 48 59

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Place Saint-Lambert 16, B-4000 Liège
Fax: +32 (0)4 232 54 88

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Rue Victor Libert 9, B-6900 Marche-en-Famenne
Tél.: +32 (0)84 31 07 00 - Fax: +32 (0)84 31 07 19

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Rue De Nimy 35, B-7000 Mons
Tél.: +32 (0)65 35 69 91 - Fax: +32 (0)65 35 65 08

Tribunal de Première Instance
Place du Palais de Justice, B-5000 Namur
Tél.: +32 (0)81 25 17 11 - Fax: +32 (0)81 25 18 85

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Place Charles Bergh 1, B-6840 Neufchâteau
Tél.: +32 (0)61 27 53 14 - Fax: +32 (0)61 27 53 13

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Place Albert 1er 17, B-1400 Nivelles
Tél.: +32 (0)67 28 23 36 - Fax: +32 (0)67 28 23 75

Tribunal de Première Instance
Place du Palais de Justice, B-7500 Tournai
Tél.: +32 (0)69 25 17 43 - Fax: +32 (0)69 23 31 62

Tribunal de Première Instance (Palais de Justice)
Rue du Tribunal 4, B-4800 Verviers
Tél.: +32 (0)87 32 37 23 et +32 (0)87 32 37 24 - Fax: +32 (0)87 32 37 78

8. Toepasselijke teksten

A. OP INTERNATIONAAL NIVEAU

- Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie (BS 06/06/2005)

B. OP FEDERAAL NIVEAU

- Samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie (BS 01/06/2006)
- Wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie (BS 16/05/2003), gewijzigd bij de wet van 16 juli 2004 (BS 27/04/2004), de programmawet van 27 december 2004 (BS 31/12/2004), de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen (BS 29/07/2005) en de wet van 6 december 2005 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de adoptie (BS 16/12/2005)
- Wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht (BS 27/07/2004)
- Koninklijk besluit van 24 augustus 2005 tot vaststelling van maatregelen houdende uitvoering van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, van de wet van 13 maart 2003 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de adoptie betreft en van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht (BS 29/08/2005) en de wet van 18 mei 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, teneinde de adoptie door personen van hetzelfde geslacht mogelijk te maken (MB 20/06/2006)
- Ministerieel besluit van 24 augustus 2005 tot aanwijzing van de Federale Centrale Autoriteit inzake interlandelijke adoptie, bedoeld in artikel 360-1, 2°, van het Burgerlijk Wetboek (BS 29/08/2005)
- Omzendbrief van 24 augustus 2005 betreffende de tenuitvoerlegging van de hervorming van de adoptie (BS 29/08/2005)

C. OP HET NIVEAU VAN DE GEMEENSCHAPPEN

1. Vlaamse Gemeenschap

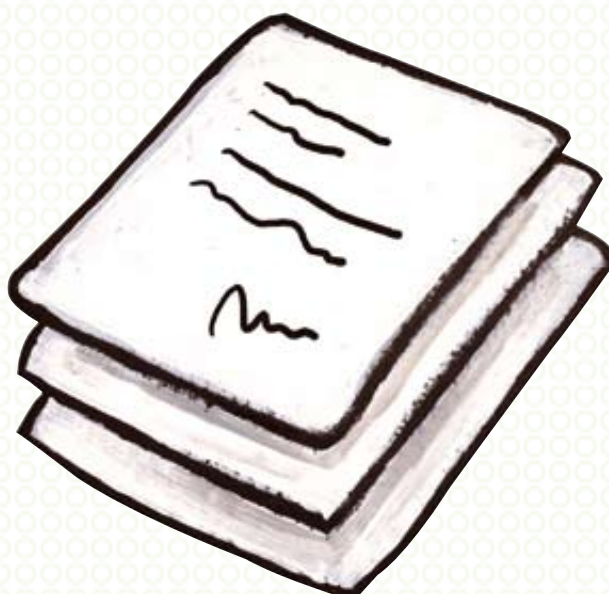
- Decreet houdende interlandelijk adoptie van 15 juli 2005 (BS 16/09/05)
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de interlandelijke adoptie van 23 september 2005 (BS 18/11/05)
- Decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van adoptiediensten (BS 12/08/1989)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2005 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 april 2002 betreffende adoptiediensten die bemiddelen voor binnenlandse kinderen (BS 26/07/05)

2. Franse Gemeenschap

- Décret du 31 mars 2004 de la Communauté française relatif à l'adoption (MB 13.05.2004), modifié par le décret du 1er juillet 2005 (MB 07.09.2005)
- Arrêté du Gouvernement de la Communauté française du 7 octobre 2005 relatif à l'adoption (MB 28.12.2005)

3. Duitstalige Gemeenschap

- Décret du 21 décembre 2005 de la Communauté germanophone relatif à l'adoption (MB 22.03.2006)

9. Verklarende woordenlijst

Adoptie: rechtshandeling die bestaat in het tot stand brengen, tussen personen, van banden die overeenstemmen met die welke volgen uit afstamming.

Interlandelijke adoptie: iedere adoptie die de interlandelijke overbrenging van een kind onderstelt. Wordt beschouwd als interlandelijke adoptie, de adoptie van een kind dat vanuit de staat van herkomst naar België werd, wordt of moet worden overgebracht, hetzij na zijn adoptie in deze staat, hetzij met het oog op zijn adoptie in België. Wordt eveneens beschouwd als interlandelijke adoptie, de adoptie van een kind dat in België verblijft zonder gemachtigd te zijn er zich te vestigen of er langer dan drie maanden te verblijven, teneinde er te worden geadopteerd door een persoon die er zijn gewone verblijfplaats heeft.

Binnenlandse adoptie: enige adoptie die niet de interlandelijke overbrenging van een kind onderstelt.

Intrafamiliale adoptie (in de brede zin): enige adoptie van een verwant of gekend kind.

Adoptie van een verwant kind: enige (binnenlandse) adoptie van een kind verwant tot de 3 graad aan de adoptant, aan zijn echtgenoot of de persoon met wie hij samenwoont, zelfs indien die overleden is.

Adoptie van een gekend kind: enige (binnenlandse) adoptie van een kind dat al het dagelijks leven met de adoptant deelt of al een sociale en affectieve band met de adoptant heeft.

Volle adoptie: enige adoptie die aan het kind een statuut verleent met dezelfde rechten en verplichtingen als ware het kind geboren uit de adoptant; de volle adoptie is strijdig met de zogenoemde gewone adoptie.

De belangrijkste kenmerken van de volle adoptie zijn:

- de volledige integratie van het kind in het gezin van de adoptant;
- het verbreken van alle verwantschapsbanden met het oorspronkelijke gezin;
- de onherroepelijkheid van de adoptie.

Bovendien is de volle adoptie voorbehouden voor minderjarigen van minder dan achttien jaar oud.

Gewone adoptie:

- betreft minderjarigen of meerderjarigen;
- verbreekt de banden met het gezin van oorsprong niet;
- creëert enkel een verwantschapsband tussen de geadopteerde en de adoptant, maar niet tussen de geadopteerde en het gezin van de adoptant. Creëert daarentegen wel banden tussen de adoptant en de afstammelingen van de geadopteerde;
- kan worden herroepen om zeer gewichtige redenen.

Matching: in het kader van de begeleidingsfase van de adoptie, een proces dat uitmondt in het voorstellen van een bepaald kind aan een adoptiegezin dat geschikt is om een antwoord te bieden op de behoeften, kenmerken en ervaringen van dit kind.

Geschiktheid voor adoptie: de geschiktheid voor adoptie wordt ofwel toegekend door het vonnis betreffende de geschiktheid (in de procedure voor interlandelijke adoptie), ofwel bevestigd door het vonnis van uitspraak van de adoptie (in de procedure voor interne adoptie).

Centrale Autoriteit van de Gemeenschap (CAG): autoriteit aangewezen door de bevoegde gemeenschap, om de bevoegdheden van centrale autoriteit uit te oefenen in deze gemeenschap, bepaald in het Verdrag van Den Haag betreffende de voorbereiding van de kandidaat-adoptanten, het maatschappelijk onderzoek op basis waarvan de geschiktheid wordt beoordeeld, de fase van begeleiding van de matching en de nazorg, behalve de erkenning en registratie.

Federale Centrale Autoriteit (FCA): dienst aangewezen binnen de Federale Overheidsdienst Justitie (FOD Justitie) om in België de rol van centrale autoriteit op zich te nemen, omschreven in het Verdrag van Den Haag, wat haar is toegekend door het Burgerlijk Wetboek, alsook andere opdrachten die haar zijn toegekend.

Bevoegde overheid van de staat (of het land) van herkomst of bevoegde overheid van de staat (of het land) van opvang: indien het gaat om een door het Verdrag van Den Haag gebonden staat, de centrale autoriteit van die staat in de zin van het verdrag; indien het gaat om een niet door het Verdrag van Den Haag gebonden staat, iedere autoriteit die als zodanig door het recht van die staat werd erkend.

Kandidaat-adoptant: persoon die het wettelijke proces heeft gestart om een adoptie te realiseren.

Inhoudelijke voorwaarden voor adoptie: noodzakelijke voorwaarden met betrekking tot een adoptieprocedure; ze betreffen voornamelijk leeftijd, burgerlijke stand, geschiktheid van de adoptanten, adopteerbaarheid van het kind en toestemming van de belanghebbende partijen.

Vormvoorwaarden voor adoptie: geheel van voorwaarden inzake de adoptieprocedure.

Kind: iedere persoon die jonger is dan achttien jaar.

Staat (of land) van opvang: de staat of het land waarnaar het kind na zijn adoptie of met het oog op zijn adoptie werd, wordt of moet worden overgebracht; in tegenstelling tot 'staat of land van herkomst'.

Staat (of land) van herkomst: de staat of het land van de gewone verblijfplaats van het kind op het tijdstip van de beslissing van matching; in tegenstelling tot 'staat of land van opvang'.

Hoger belang van het kind: leidend beginsel van het verdrag inzake de rechten van het kind, dat refereert aan de wezenlijke behoeften van het kind, inzonderheid betreffende zijn socio-educatieve en socio-affectieve tenlasteneming.

Tussenpersoon bij de adoptie: iedere publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon die aan de vereiste voorwaarden voldoet en erkend is door de bevoegde gemeenschap; enkel de erkende adoptiediensten kunnen tussenpersoon zijn bij een adoptie. Enige persoon die de rol van tussenpersoon vervult of zou gebruikmaken van de diensten van een niet-erkende tussenpersoon, kan strafrechtelijk worden vervolgd.

Erkende adoptiedienst: iedere publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon die aan de vereiste voorwaarden voldoet om te kunnen optreden als tussenpersoon inzake adoptie en die door de bevoegde overheid erkend is als tussenpersoon bij de adoptie.

Subsidiariteit: het subsidiariteitsbeginsel bij adoptie, en in het bijzonder bij interlandelijke adoptie, onderstelt dat het de laatst denkbare oplossing is voor het kind, vergeleken met alle andere beschermingsmaatregelen (handhaven in het gezin van oorsprong, interne adoptie in het land van herkomst).